

Školi, Top. Nikola
Šibenik

Poštarina plaćena u gotovom

Cijena pojedinom broju Din 1-50

IZLAZI SVAKE
— SUBOTE. —
Pretplata
5 Din. mjesečno.
Tromjesečno
Din 15.-
Oglasi
po cijeniku.
Ček. rač.: 37.202

PRIMORSKA RIJEČ

UREDNIŠTVO i
UPRAVA
lista nalaze se u
općinskoj zgradi
(bivša kuća
Mattiuzzi) II. kat.
Telefon
interurban br. 47

Broj 16.

Šibenik, subota 7. studenoga 1931.

Godina I.

APSTINENCIJA JE NEGACIJA RADA!

U općoj krizi, koja je zavladała kontinentom, svi pojedinci, skupine, a poglavito pak države, nastoje stvoriti mogući izlaz ulažući krvave napore, da se postojeće stanje, stvoreno neobjašnjivim uzrocima poboljša i popravi. Ova teška situacija, koja je kao nevidljiva lavina pritisla narode i zemlje, prisilila je sve razumne ljude da se kane suvišnih i jalovih borba, te da uprave svoje djelovanje realnim pravcem poboljšanja i sačuvanja onoga, što sačinjava glavni preduvjet za postignuće neophodno potrebitih životnih ciljeva. Takovi su preduvjeti u prvom redu eliminiranje svega onoga što može realnog čovjeka zavesti sa ovog jedinog korisnog pravca. Mnoge su nacije u tom nastojanju lijepo uspjele pokazavši svijetu i vjekovima, da su sposobne za život. One su znale da shvate težak položaj u koji ih je gurnula sudba; one su mogle da se odupru svim napadajima onih brojnih zavađača, koji svijesno ili nesvijesno htjedoše, da mase skrenu sa onog ravnog puta, koji im jedini može da donese dah života u općem gušenju. Pozitivne sile su nadvladale sentimentalne saumoubilačke tendencije. — Eto sada i mi se Jugoslaveni nalazimo pred kušnjom: nalazimo se na rasršću oklijevajući, kojim pravcem imamo zakročiti. Jedan pravac vodi u narodnu skupštinu; vodi na sijelo izabranih naših predstavnika koji imaju dužnost da pretresaju potrebe naroda i države, te da nađu u radu i nastojanju, najbolji izlaz iz ove opće magle, koja se spustila na evropsko tlo. Ovaj pravac predstavlja rad, predstavlja sređenje, koje se ima postići pregaranjem, borbom i žilavnim nastojanjem da se dođe do onoga, za čim narod odavno vapi: za ekonomskim boljitkom i omogućenjem života. Drugi pravac predstavlja sentimentalnost, predstavlja put k nečemu, što se ne da opipati ni osjetiti; on je pozitivan samo u negaciji, jer znade što ne će, ali ne zna što hoće. Ovaj pravac jest sasna suprotan onom prvom te ima k tome neodređen smjer i nebulozan put. Vodio on bilo kamo, glavno je da ne smije voditi na

sijelo rada t. j. u Narodnu Skupštinu. Tako vele oni, koji guraju narod da zakroči ovim pravcem. Pitamo mi sada sve one razumne izbornike, koji dobro shvaćaju što je život i borba, te koji su imali dovoljno prilike uvjeriti se o teškoćama današnjeg življenja, — što bi se od nas desilo, kad bi se cijeli narod zaputio ovim pravcem. Mjesto da se nađe na jednom općem dogovoru za riješavanje pitanja kud ćemo i kamo, da se spasimo od gladi koja nam je pred vratima, od besposlice koja nas već davno lišti, od dugova koji nam svakodneвно izjedaju život i od mnogih drugih nevolja, narod bi na taj način najednom došao u stanje početnih jalovih plemenskih borba koje se ne osvrću na sva ova pitanja, već se bave jedino zaboravljenom historijom i dječjim utopijama o prvenstvu crvene ili plave boje na svojoj zastavi. Zaista nema i ne može da bude onog čovjeka, koji bi se danas mogao zavesti ovim sentimentalnostima, neaktuelnim, stranim i nerealnim. Nema onoga, koji bi svijesno mogao pristati na to, da ostanu neriješena krupna i neodloživa životna pitanja zato, što bi se moralo prije toga početi s riješavanjem državo-pravnih pitanja historičkog obilježja. Cijeli svijet bi nam se u brk nasmijao, smatrao bi nas djecom koja iz neznanja i zablude jedu otrovne gljive zato što im slade jezik — i naravno, pustio bi nas da propadnemo. Sa prividnim zadovoljstvom i slašću na jeziku, ali s otrovom u žilama, naš bi život začas nestao i izgubio se, kao da ga nikad nije bilo.

Ne zavađajmo se stoga onim, što je daleko od života, ne hječimo od rada koji nam se pruža kao sredstvo našeg ojačanja i oživljenja, već stupajmo napred korakom čovjeka, koji je upoznao borbu i koji hoće da se dalje bori za svoj život i opstanak, da ne propadne u općem ekonomskom kaosu.

To ćemo pokazati svojim djelom na dan 8. novembra, kada ćemo odlučnom voljom i jakim glasom dati svoje povjerenje i priznanje onima koji su voljni da rade, jer bez rada nema napretka.

UKUSNA I ZDRAVA
je
KOLINSKA KAVA

poslije podne, a dolazili su u Šibenik kasno u noći. To je bilo protivno ne samo željama brojnih putnika kojima se je oduzimala mogućnost da pregledaju Šibenik i njegove interesantnosti, te da eventualno nabave razne potreštine, koje putnik treba na duljim putovanjima, već je od toga najvećma sam Šibenik štetovao, budući je stvarno bio lišen svih koristi, koje ovakove pruge mogu da dadu jednom našem primorskom gradu kao što je Šibenik. Osim toga putnici koji su dolazili vozom iz Zagreba na Sušak, morali su na vrat na nos letiti sa stanice na pristanište da prispiju na odlazak ovih brzih parobroda, jer dolazak voza pada samo nekoliko časaka prije odlaska parobroda. Putnicima se tako nije uopće davala mogućnost za potrebiti odmor. Mislimo stoga da bi bilo u interesu Sušaka i Šibenika, kad bi se odredilo, da brzi parobrodi ove pruge odlaze sa Sušaka u večer oko 8 sati, te da prispiju u Šibenik u jutro istog sata. Time bi se i za one putnike, koji ne silaze u Šibenik samo na prolasku, već koji se tu iskrevaju kao u odredištu svog puta, dala mogućnost da brzo oprame svoje poslove. Također i pitanje njihova ukonačivanja, koje je do sada radi nezgodnog sata dolaska, zadavalo dosta poteškoća, — bilo bi definitivno riješeno. Osobito to vrijedi za ljetno doba, kada su hoteli prepuni stranaca i kada putnici moraju cijele noći lutati po gradu tražeći sobu i konačište. — Radi istih motiva bilo bi potrebno da ovi parobrodi na povratku iz Splita za Sušak, otputuju iz Splita barem jedan sat ranije, tako da mogu prispjeti u Šibenik još za vidjela.

Vidi se dakle na prvi pogled, da su zahtjevi Šibenika glede ovih brzih pruga opravdani i potpuno osnovani, pa ako bude objektivnosti, iskrenosti i volje, te ako se odstrane neke tendencije koje su se do sada često ispoljavale na štetu pravednih zahtjeva Šibenika, sigurni smo da će i ovo pitanje biti pravedno riješeno t. j. onako kako smo ovdje izložili.

Na koncu još napominjemo, da bi se i u pogledu pruge Sušak — Patras, dalo izići u susret željama Šibenika bez većih poteškoća. Traži se jedino to, da parobrodi te pruge na povratku pristanu i u Šibenik. Ovakovim riješenjem dobili bismo i u nedjelju vezu sa Sušakom, koju do sada nijesmo imali, a koja se pokazala nadasve potrebnom.

Ove predloge, koje smo ovdje u kratko iznijeli, uputilo je mjesno Udruženje trgovaca i industrijalaca Splitskoj trgovačko — obrtničkoj Komori u posebnoj obrazloženoj predstavi, te se nadamo da će Komora koja će biti zastupana na spomenutoj anketi pokazati i sa svoje strane nužno zauzimanje, da dođe do ostvarenja tu iznesenih pravednih želja i predloga.

ŠIBENIK I ANKETA ZA RED VOŽNJE

Prema riješenju Ministarstva Saobraćaja održati će se dne 17. ovoga mjeseca kod Direkcije Pomorskog Saobraćaja u Splitu anketa za parobrodarski red vožnje za saobraćajnu godinu 1932-33. Anketa je svrha, da se iznesu predlozi i želje, koje bi se imale uzeti u obzir pri izradbi novog parobrodarskog reda vožnje na subvencioniranim prugama na Jadranu. Šibenik je već često puta na ovakvim sjednicama bio zastupan, njegove su želje i predlozi bili iznašani na pretres, ali skoro uvijek — izvlačio je tanji kraj u suprotnosti prema Splitu ili Sušaku. Ne bismo željeli da se i ovoga puta ista stvar desi; dapače, nadamo se da se neće desiti, jer inače ovakove ankete gube svoju svrhu, — pa stoga iznašamo neke

predloge, koji su za Šibenik i okolinu od jačeg interesa, te koji će zacijelo biti pretresani kao konkretan predlog postavljen sa strane predstavnika Šibenika i sjeverne Dalmacije.

U prvom redu, što se tiče laterarnih pruga, nameće se već davno potreba, da se uz postojeću prugu Šibenik — Obrovac, uspostavi sedmično još jedna time, da polazi jutrom iz Šibenika, a na večer da stigne u Obrovac. Ta je pruga potrebna radi čestih i brojnih prometnih veza Šibenika sa ovom krajnom tačkom sjeverne Dalmacije, koja u svom prirodnom trgovačkom životu gravitira prema jugu, gdje u Šibeniku nalazi najbližu luku, koja ju veže sa ostalom Dalmacijom. Ako se ne varamo, i prije smo imali na ovoj pruzi češće parobrodarske veze, koje nijesu bile suvišne. Ovo nije samo želja Šibenika već i Obrovca, pak se nadamo da predlog koji će se u ovom pravcu postaviti, ne će biti neuslušan.

Radi istih razloga, osjeća se potreba za češćim parobrodarskim vezama i s Novaljom. Mislimo da bi najzgodnije i najlakše bilo, da parobrodi u dosadašnjoj pruzi „Jadranske Plovidbe“ br. 7 i 8 na putu iz Šibenika u Sušak, pristanu u Novalju, jer im je to usput i ne bi se ni najmanje osjetio gubitak na vremenu.

Svakako glavni predlog, koji specijalno Šibenik jako interesira, jeste onaj u pogledu uređenja polaska i dolaska brzih pruga br. 1 i 2. Do sada su parobrodi te pruge odlazili sa Sušaka oko 2 $\frac{1}{2}$ sata

ŠKOLA STRANIH JEZIKA po metodi Berlitz u Šibeniku

preselila se je iz dosadašnjih prostorija u zgradu g. N. Rossi u ulici Kr. Tomislava II. kat

Otvara nove tečajeve sa 1. novembra za početnike i naprednije.

Podučava se: Engleski, Njemački i Francuski uz savršenu metodu sa odličnim nastavnicima. — Posebni tečajevi za književnost i trg. dopisivanje. —

Upisivanje i potanje obavijesti dnevno u školi.

VIJESTI IZ SJEVERNE DALMACIJE

Stečaj Općinske Štedionice u Biogradu n. m.

Biograd n. m. 4. XI.

Kr. Zemaljski, kao stečajni sud u Šibeniku zaključkom Zem. S. III 9/31/I od 31/10. 1931. otvorio je stečaj nad imovinom općinske štedionice u Biogradu n/m. Prensjudnik općinske štedionice bio je g. Rudolf Baćinić, načelnik u Biogradu n/m.

Kako Talijani pobiru poreze?

Novigrad, 3. XI. Nekim našim pograničnim stanovnicima, dvovlasnicima, koji imaju posjede na zadarskom teritoriju, a nijesu platili porez, talijanske vlasti su im naprosto zaplijenile čitav prinos ovogodišnje berbe vinograda i sve to prodali u bescijene na javnoj dražbi. Ovako se u Italiji pobiru porezi.

M. I.

Što traže u našoj zemlji?

Zemunik, 3. XI. Poznali zadarski fašistički milicioner Radovani iznenada je došao pred nekoliko dana u naše mjesto. Njegov dolazak imao je naročitu misiju i zato mu je fotografski aparat bio rekviriran sve do povratka na talijanski teritorij. U Zemunik je bio prepoznat od nekih naših ljudi koje je on u Zadru napadao, i tako je brzo stvorio odluku, da žurno pode natrag, otkuda je došao.

M. I.

Rad novigradskog Sokolskog Društva.

Novigrad, 3. XI. Naše Sokolsko Društvo održava redovite vježbe sa čitavim članstvom, a istodobno već vrši pripreme za pretstojeći sokolski slet u Novigradu, koji će se održati slijedeće godine. Tom prilikom će se proslaviti 25. godišnjica osnutka novigradskog Sokola. Tamburaški zbor Sokolskog Društva pokazuje također mnogo življu aktivnost. Zahvaljujući ovom požrtvovnom radu starješinstva i članstva, možemo sa sigurnošću ustvrditi, da će uspješnih sokolskog sleta u Novigradu nadmašiti sva očekivanja.

M. I.

Potreba hitnog popravka ceste Novigrad-Smilčić

Novigrad, 3. XI. Još jedini put, koji spaja Novigrad sa Smilčićem, nalazi se u tako rđavom stanju, da će kroz najkraće vrijeme biti polupuno onemogućen saobraćaj. Bilo bi stoga potrebno, da se nadležna općinska upraviteljstva što hitnije pobrinu oko popravka te vrlo važne ceste, jer to zahtijevaju opći javni interesi.

M. I.

Uhvaćeni kradljivci i kriomčari

Smilčić, 3. XI. Vrijedni žandarmerijski organi iz Smilčića uspjeli su da prošle sedmice uhvate dvije grupe kradljivaca, jednu, koja je pokrala vas kupus sa jednog polja i drugu, koja je otela preko 30 ovaca. Uhvaćena je i jedna grupa kriomčara. Svi su predani nadležnim vlastima na daljnji postupak.

M. I.

Nenadna smrt skradinskog građanina.

Skradin, 3. XI. U petak 30. prošl. mj. naš sugrađanin Niko Jurković uputio se je iz Skradina za

Hvar da tamo skupa sa svojim najmilijim provede praznike Svih Svetih. Na putu sa kolodvora u Splitu do parobroda pok. Niki je pozlilo. Odmah je dobio liječničku pomoć, ali je bila uzaludna. Dok se je još borio sa smrću, našao se je tu jedan sveštenik, koji se pomolio za pokoj njegove duše. Mrtvo tijelo pok. Jurkovića bilo je prenešeno u splitsku Banovinsku Bolnicu te se odmah o tom obavjestila njegova rodbina. U nedjelju je tijelo pok. Nika bilo preneseno iz Splita u njegovo rodno mjesto Skradin. Na mostu preko rijeke Krke pokojnika su iščekali mnogobrojni njegovi prijatelji iz mjesta i okolice, te ga dopratise do vječnog počivališta. Na groblju oprostio se s pokojnikom u ime prijatelja g. Josip Vatauvuk, koji je dirljivim riječima istakao sve njegove brojne vrline, koje je on kao naš gradjanin posjedovao. Riječi g. Vatauvuka izazvale su kod prisutnih jecanje i suze, jer je pok. Niko svakom bio samo prijatelj i svakom učinio samo dobro.

Pok. Niki neka je vječni pokoj, a njegovoj obitelji naše iskreno saučestuje!

F. M.

Neka roditelji bolje pripaze na svoju djecu!

Skradin, 3. XI. Više puta tužili su nam se putnici, koji prolaze automobilima preko Šibenika da ih djeca iščekaju na ulazu u grad („Gradji“) i kamenjima gadjaju u auto. Ovakovi vicevi te djece nisu nimalo u njesni, jer bi ti vicevi mogli stati života. Prošlog ljeta dogodio se na tom istom mjestu ružan slučaj. Prolazili su neki Nijemci novim automobilom marke Buick. Jedan dječak bacio se je kamenom i pogodio u karoseriju automobila koju je oštetio i prošupljio.

Ovakovi i slični slučajevi ne bi se smjeli događati u jednom pitomom mjestu kao što je to Šibenik. Roditeljima takve djece preporučujemo, da svoju djecu pripaze tako, da se u buduće ovakova šta ne događaja, te da prolaznici ne trpe ovakovih šteta. U slučaju da se ovakova šta još ponovi, moraće se požaliti nadležnima.

F. M.

Kontrolnu knjigu za sve radnje koje se bave prodajom ili preradivanjem brašna, po propisu Zakona od 8. IX. 1931. br. 62707-III. Član 7. o prodaji pšenice u zemlji, nabavljaju se isključivo kod Kr. Povlašćene kožizare Tiskare E. Vitaliani i Sin u Šibeniku. Svaka knjiga Din 5.—

Čuvajmo našu borovu šumu!

Jedan od najljepših prirodnih ukrasa Šibenika i njegove uže okoline, jeste bez dvojbe ona tamno zelena borova šumica, koja po okolnim brdima pravi Šibeniku najbliže zalče. Ona ne samo što daje okolnom kršu veseli timbar i ugodnu različitost, već služi Šibenčanima kao privlačivo i higijensko šetaliste za lijepih i sunčanih dana. Jasno je stoga, da svakom Šibenčaninu mora biti naročito stalo do toga, da se ova naša lijepa šumica ne samo očuva, već proširi i poboljša. U tu svrhu, ne tražimo neku naročitu djelatnost naših sugrađana oko njegovanja i proširivanja te šume, ali biti će nam slobodno tražiti barem to, da se uklone i kazne svi oni, koji svojim

postupcima onemogućuju prirodni rast i razvitak te šumice. To ističemo zato, što u posljednje vrijeme neki pojedinci često zalaze u našu borovu šumicu i vraćaju se iz nje sa vrećama punim borovih iglica koje popadoše sa stabala. Sigurni smo, da ovo tanko borovo lišće donosi vrlo malo probiti onima koji ga sakupljaju, te da neće nitko biti ni najmanje oštećen ako mu se zabrani i onemogući ova kupljačina. S druge pak strane postići ćemo, da će prirodni rast šume biti nesmetan u svome razvitku, jer mu se ne će oduzimati ono, što mu daje jedinu podlogu i hranu. Treba naime imati na umu, da po našem kršu ima vrlo malo ili nimalo zemlje koja bi omogućila stablima rast i razvitak. Ono malo zemlje što još ima i što omogućuje borovom stablu da raste i da se zeleni, — stvara se jedino od ovog tankog lišća koje sa stabala pada i koje tvori jedino prirodno gnjivo kao uvjet njegova života. Priroda je to udesila bolje nego ljudi, ali zato pustimo prirodu nek se razvija po svojim naravnim zakonima i ne oduzimo joj ono što joj nismo dali.

Mislimo da nijesmo pogriješili, što smo na ovu činjenicu svratili pozornost javnosti, jer osim mjera sa strane nadležnih vlasti, treba da i privatna inicijativa učini svoje, osobito kad znamo da kod nas postoje organizirana društva baš u svrhu sačuvanja i gojenja prirodnih ljepota Šibenika i šibenske okolice.

Bolja soba izložena suncu, unajmljuje se. Obratiti se u tiskari E. Vitaliani.

STENOGRAFIJA

Savremena vještina

Među ostalim praktičnim vještinama današnjice može se opravdano reći, da je stenografija još jedina, kojom se ne služi praksa u poslovnom životu u Dalmaciji. Dok je ta vještina u našim trgovačkim i industrijskim centrima jedna bez koje se ne može da zamisli brzi i putpun kontoarski rad, a time i dobitak vremena, to se još nažalost kod nas u Dalmaciji ne pozna, da je ona savremena potreba. Napominjemo u ovim recima da se danas u Zagrebu i većim trgov. centrima pored hrvatske traži i poznavanje njemačke stenografije, te je ona od prvih uvjeta za kompendiranje činovničkog mjesta. Studentima i djacima ostalih škola daje stenografija mogućnost da predavanja prate brže, točnije i potpunije. U zadnje su vrijeme austrijske državne željeznice u unutarajem službenom saobraćaju upotrebile stenografiju za koncipiranje telefon. sastavaka, a austrijski su sudovi sistematizirali mjesta stenografskih činovnika za vođenje zapisnika. Poznavanje ove vještine i kod nas se dobro honorise, ali još najbolje u Francuskoj: za svaki sat stenografiranja frs. 300 — dok se pauze plaćaju 100 frs.

Napominjemo, da se sada i kod nas u Šibeniku otvara stenografski tečaj za početnike pa eto svakome prilike ako ima i malo volje, da nauči tu vještinu, koja će mu se u životu stotruko naplatiti.

Vatrogasna stanica u Šibeniku ima telefon broj 107

Subotnji raport

— Što se sve desilo prošle sedmice u našem gradu? — pitaju me čitaoci. Ja im redovito po navici odgovaram, da nema ništa nova . . . , a ipak od danas moram da stvaram, tražim i čak izmišljam gradske novotarije. Moram da ih pravim interesantnijima nego li uistinu jesu, jer u nas i ako ima kadkad po koja „novotarija“ (što je raritet) nikad nije toliko važna da bi interesirala šibenske čitaoce „Primorske Riječi“. Ali ipak sve novosti o „radu“ gradskih društava, male blijeđe sličice iz šibenskog „veselog života“, te sve ono što građani neznaju (ako nijesu doznali od mliječarica), a što bi ih ipak interesiralo, nasmijalo ili dognjavilo, — sve ću pokušati da iznesem u svom subotnjem raportu.

Moja prva senzacija ovoga puta je tragična pogibija jednog zeca u gradskoj vodovodnoj mreži. Bilo je to u utorak na večer. Čobani gonili po brdima tu hitru malu životinju i ona sva uplašena — znate i gdje se skrila? — u bunar gradskog vodovoda!

Bijedna životinja, tražeći spas — našla je smrt. Uginulog zeca izvukoše kasnije vani, i što se je s njim dalje desilo, ne znam. — Sva sreća što gradski lovci nijesu o ovom događaju imali ni pojma, jer bi inače opet bili čuli dugu lovačku priču o — originalnom „samoubijstvu“ zeca utapljanjem.

Pohvale je vrijedno, što je napokon naš tenis-klub prihvatio poziv reprezentacije Pariza za jednu prijateljsku tenis- utakmicu. Već je jednom i vrijeme, da naš tenis-klub, koji se s uspjehom plasirao kod nas, malo pokuša sreću u inostranstvu sa svojim rutiniranim igračima-seniorima. Naš grad tu odluku uprave tenis-kluba najoduševljenije pozdravlja. — Sretno!

Vi me pitate tko li se sve tuži na „Primorsku Riječ“. Počnimo redom. Mislim, da u prvom redu „negativni tipovi“ nijesu najzadovoljniji, jer su se nadali, da će ih „Primorska Riječ“ pretvoriti u „pozitivne“; „podrumaši“, jer ih je ona jednom zgođicom malko „pohvalila“. „Naša omladina“, također

se nije zadovoljila ni „barcelonskim jajima“ u Marjanovoj pivari; „furešti“ jer su loše shvatili jedan članak, a i kandidati za načelničku stolicu tuže se nešto, jer u „Primorskoj Riječi“ ne nalaze ničega, što bi njihovoj kandidaturi pomoglo. . . .

Telefoni . . . brzjavlj . . . expres-preporučena pisma . . . posebni kuriri svih biblioteka u državi neprestano traže, pitaju i urgiraju (ne znam tačno u koga) da im se pošalje 3. 4. 5. 6. 7. i 8. broj „Seljačkog Zvona“. Nadamo se, da su odgovor već dobili.

Neki su me upozorili, da bi bilo dobro da se i o „akademskom žuru“ nešto napiše. Svake nedjelje akademski klub priređuje svoj plesni „žur“, koji posjećuju najljepše curice, gospođice i dame. Jedina je primjedba, da dame moraju redovito čekati plesače koji uvijek zakašnjavaju. Inače muzika, stimug, otmenost . . . Ne, bolje je da se ništa ne napiše jer mnogi govore, da se je o akademskom klubu onako dosta pisalo!

Per.

Šibenska kronika

Uoči izbora

Sutrašnji izbori za narodnu skupštinu započimlju u 7 sati ujutro i traju besprekidno do 6 sati na večer. Biračka mjesta za šibensku općinu navedena su u oglasu na zadnjoj stranici našega lista.

Građani i općinari, pristupite sutra svi bez razlike na biralište i izvršite svoju građansku dužnost!

Slobodna vožnja automobilima na dan izbora

Tehničko Odjeljenje Banske Uprave u Splitu javlja, da je na dan izbora u nedjelju dne 8. o. m. dozvoljena vožnja svim koncesioniranim automobilskim preduzećima i izvan rejona njihova djelovanja, bez specijalne dozvole. Za taj dan oslobođeni su putnici od plaćanja banovinskih taksa.

Ustoličenje novog šibenskog episkopa. Prema našim informacijama, ustoličenje novog šibenskog episkopa Dra Irineja Đorđevića imalo bi se obaviti već sredinom ovog mjeseca. Tačan dan i raspored cijele svečanosti bit će pravovremeno objavljen u našem listu.

Admiral g. Marjan Polić napustio je Šibenik prošle nedjelje i otputovao u Kumbor, da preuzme svoju novu dužnost komandanta Pomorske Obalne Komande.

Akcija da se ublaži kriza u građevnoj djelatnosti. Trgovačko-Obrtnička Komora u Splitu uputila je nadležnim faktorima jednu pretstavku, da bi se građevnim poduzetnicima isplatilo čim prije državna dugovanja i da već dovršene radnje budu kolaudirane. Na taj način bi se bar donekle uklonio opći zastoj u građevnoj djelatnosti. Ovu pretstavku Trgovačko-Obrtničke Komore poduprlo je sa svoje strane i Trgovačko Udruženje u Šibeniku.

Koncertat mornaričke muzike u G. H. „Krka“. Orhestar šibenske mornaričke muzike priređivaće redovite koncerte sa plesom u kavani G. H. „Krka“ svakog četvrtka, subote i nedjelje. Prvo koncertno veče bilo je prekjueher u četvrtak.

M. Filharmoničko Društvo „Kolo“, nakon povratka svog učitelja iz Zagreba, nastavilo je redovitim probama za pripremu jubilarnog koncerta u pomen velikom hrvats. glazbeniku I. Zajcu, koji će biti priređen u Gradskom Kazalištu koncem tek. god.

Proširenje šibenske bolnice. Početkom slijedeće godine započeće se gradnjom neurološkog paviljona pri šibenskoj banovinskoj bolnici. U ovu svrhu je odobren kredit od 963.835 Din.

Prinos ovogodišnje berbe vinograda u šibenskom srezu je za polovicu manji nego prošle godine. Ukupno se je dobilo oko 90.000 hl masta. Vanjskih trgovaca vinom dosada je bilo vrlo malo u ovim krajevima tako, da se o nekoj jačoj prodaji nemože ni govoriti. Cijene po hl ciđa su se kretale od 100 do 150 Din, a prošle godine od 150 do 200 Din.

Kvaliteta vina je ove godine u šibenskom srezu upravo odlična. Po nekim mjestima bilo je i do 25 posto šećera.

Rad Kazališnog Društva. Naše Kazališno Društvo započeće ovih dana održavanjem redovitih proba. Kao prvi komad ove sezone davaće se čuvena Pagnolova komedija „Topaze“. Naslovnu ulogu igraće naš talentirani diletant g. Petar Erceg.

Split — Perković — Šibenik. Jedna od najneprijatnijih stvari za putnike, koji dolaze osobnim vozom iz Splita u Šibenik, i obratno, jeste ono premještanje vagona, izlaženje, ulaženje, penjanje, prenos prtljage i drhtanje od zime, koje čeka putnike kada dođu na Perković. Ne znamo zašto se na pruzi Split — Šibenik ne može stalno i za sva vremena postaviti jedan direktni vagon, koji bi putnicima omogućio da mirno sjede bez strahovanja radi onog kobnog Perkovića. Takav direktni vagon imaju u međusobnom saobraćaju skoro sva naša veća mjesta pa ne znamo zašto baš pruga Split — Šibenik mora praviti izimku, kad se to i ovdje bez poteškoća može uvesti.

Nadamo se, da će se nadležni pozabaviti ovom činjenicom i da će izići u susret želji putnika, koji svi bez razlike moraju da osjete ovu neprijatnost kada putuju gore spomenutom prugom.

Više pažnje na moru. Rano u jutro oko 7¹/₂ sati plovila je prama Šibeniku dne 31. prošlog mjeseca malena lađica na vesla. U njoj se nalazilo 11 momaka, isključivo vojnika - artiljeraca, koji čuvaju morske utvrde, i koji svakog jutra dolaze u grad radi raznih potrebitih nabavaka. Ovoga jutra more je bilo dosta nemirno, jer je duvala oštra jutarnja bura. Valovi su pljuskali lađicu, te uslijed jednog jačeg zamaha vjetro i udaraca mora, lađica se počela puniti vodom. Vojnicima je zamro dali, jer većina od njih nije znala plivati. Još jedan ovakav pljusak vala, i oni bi bili gotovi. Vrijedni vojnici sabraše svoje duhove, da bi zadržali ravnotežu lađice i da bi je sačuvali od udaraca pogibeljnih „refula“. U taj čas opaziše, gdje mimo njih prolazi motorna lađa „Lovac“, koja svakog dana vrši redoviti saobraćaj sa susjednim otočjem. Ugledavši u njoj svoj spas, kad je došla na blizinu od kojih 7 do 8 metara stadoše dozivati njenog kapetana da bi ih prekreao i izbavio iz ošte pogibelji. No uzaludni bijahu napori njiliovih mladih grla, jer motorna lađa projuri mimo njih ne umanjivši brzinu i ne osvrnuvši se na njihova glasna dozivanja. Vojnicima ne ostade drugo, već da se pomire sa svojom teškom sudbinom, i da uz najveći oprez i prisutnost duha, lagano veslajući, nastoje uhvatiti kopno i osloboditi se teške situacije. To im je uz pomoć sreće i uspjelo.

Kapetan „Lovca“ bio je, naravno, prijavljen pomorskoj vlasti i tu će zacijelo morati da bude osjetljivo kažnjen. No ipak, pitamo mi sada, a što bi bilo da se lađa dalje punila vodom, kao što je počela i da su se vojnici najednom našli u hladnim valovima. Tko bi platio te mlade živote?

SOKOLSTVO SLAVENSKA SARADNJA pri Tyrševim svečanostima

Prigodom stogodišnjeg rođenja utemeljača sokolstva Dr Miroslava Tyrša u vidu su razne proslave i svečanosti u cijelom slavenskom sokolstvu, koje će svoj vrhunac doseći velebnom manifestacijom IX. svesokolskim sletom u Pragu.

Škola o Tyršu, koju je priredio Prosvetni odbor Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije u Novom Sadu 5 i 6 septembra o. g., a kojoj su prisustvovali svi župski prosvetari, ima vrlo dobar uspjeh. Sva predavanja, koja su od raznih sokolskih radenika bila u toj školi iznesena, bila su predana Jugoslavenskoj Sokolskoj Matici u Ljubljani, da ih izda za „Sokolsku knjižnicu.“ Upravo je izišlo prvo predavanje kao osmi broj „Sokol. knjižnice“, a to je od brata I zamjenika starešine SKJ Engelberta Gangla: „Tyrševo Sokolstvo“. Cijelo predavanje sastavljeno je iz 20 dijelova, koji ipak sastavljaju jednu cjelinu, a koji se mogu i pojedinačno upotrebljavati za kraće nagovore itd. Pojedini dijelovi sadrže većinom značajnije Tyrševe izreke, koje su rastumačene potpunim shvatanjem. U 15 dijelu odgovara brat Gangl Tyrševim riječima na napadaje klerikalnih krugova, koji su naročito u posljednje vrijeme učestali, izabravši Tyrševu nauku kao nišan svojih neiskrenih razmatranja i osuđuju je.

Knjižnica će svojim sadržajem i poredajem biti neobično važnim pomoćnim sredstvom za sve saradnike Tyrševe proslave.

Istu je brat Gangl posvetio ČOS iz vjernosti i odanosti bratske ljubavi za zajedničku proslavu stogodišnjice Tyrševa rođenja.

Broj IX *Przewodnika gimnast. Sokol*, organ Poljskog Sokolskog Saveza, posvećen je također većim djelom Dr. Tyršu. Na naslovnoj strani donosi kip iz predvorja Tyrševa doma u Pragu, a u tekstu Tyrševu sliku kao načelnika. Uvodnik: „Sto godina od Tyrševa rođenja“, opisuje na značajan način Tyršev život i prikazuje njegovo značenje. Opširan članak završava ovim riječima: „Sloboda Česke i Slovačke kao i sloboda Poljske i Jugoslavije, začela se davno u duši ovog velikog rodoljuba, koji je dobro shvatio što treba raditi da se dođe do uskrsnuća.“ Tyrševo načelo: „Jačajmo se“, neka ostane vječno urezano na stijenama naših sokolskih domova kao odraz njegove velike duše i njegove pojave. Šibenik, oktobra 1931. — *Mr Ljubomir Montana*

† Dr PAVAO MORGENTHALER

IV zamenik starešine Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije

Kada se to najmanje moglo očekivati stiže 2. o. m. iz Beča vest, da je tamo umro naglom smrću dr. Pavao Morgenthaler, IV zamenik starešine Saveza SKJ.

Ime dr. Morgenthalera poznato je još od pre rata u sokolskim redovima. Već od najranije mladosti vezbao je u Hrvat. Sokolu u Osijeku. Kasnije kao student prava vezbao je u Zagrebu i Parizu u češkom sokolu. Na olimpijadi u Turinu god. 1911, na kojoj je Hrvatski sokolski savez prvi puta nastupio kao član Međunarodnog gimnastičkog saveza nastupa on u odelenju skupa sa pokojnim bratom Palčićem, koje odelenje postizava na utakmici VII mesto. Slovio je u to doba kao jedan od najboljih vežbača hrvatskog sokolstva. Neposredno iza rata učestvovao je na I sokolskom saboru u Novom Sadu god. 1919, gde su udareni temelji jugoslavenskom sokolstvu. Malo iza toga preuzima vodstvo Sokolskog društva Osijek, i kasnije iz župe „Strossmayerove“. Kao odličan i spreman tehničar podigao je društvo i župu do zamerne visine. Njegove sokolske sposobnosti i rad učinile su ga da je bio svuda voljen i cenjen kao marljiv i spreman radenik, dobar soko i iskren brat. Rasepom u sokolskim redovima god. 1924 priklanja se brat dr. Morgenthaler onom delu sokolstva, koji se je vratio plemenskoj orijentaciji, ali ne mogavši podneti gloženje u sokolskim redovima povlači se iz aktivnog rada. Osnivanjem Sokola kraljevine Jugoslavije vraća se opet k radu i bude imenovan IV zamenikom saveznog starešine. Kao takav odlikovan je ordenom sv. Save I reda. Premda je češće poboljšavao ipak je njegov rad ovo zadnje vreme bio vrlo intezivan. Njegovom smrću gubi naše sokolstvo jednog od najspremnijih tehničara i organizatora, prokušanog sokola, vrednog radenika i dobrog brata, kome neka je trajan spomen.

Šibenik

Viktor Ladenhauser

Tonfilm

Ton-Kino „Tesla“

U SUBOTU prikazuje 100% njemački veseli tonfilm pjesme, plesa i komike

SLATKO PJEVAJ LAKU NOĆ

Nebrojeni slatki slageri. — Dva naobljubljenija komičara ERNEST VAREBES i SIEGFRIED ARNO u svojim najsajnijim ulogama nasmijavaju

U NEDJELJU i narednih dana najveće tonfilmsko djelo sadašnjosti

Zbogom ljubavi

Glavnu ulogu igra najslavniji poljski pjevač JAN KIEPURA, koji je nedavno gostovao u Londonu sa nezapamćenim uspjehom. Kiepura pjeva najsladje napuljske pjesme. Partnerka mu je neodoljiva BRIGITE HELM. Bonvivana Rudja igra salonski komičar GEORGE ALEXANDER.

Ovaj to film sniman je u Napulju, Kopriju, Pompejima i u Beču. Tonfilm svjetskog glasa.

DOLAZI!

Tonfilm u kojem igraju svi starovi FOX-FILMA

SRETNI DANI

U ovom sudjeluje preko 150 najslavnijih umjetnika filma i kazališta, te zbor od 125 pjevača balet od 60 odabranih ljepotica. Onaj dan je sretan dan, kada se prikazuje film „Sretni dani“.

Najveći ovogodišnji američki slager je tonfilm

1.000.000

sniman od Films Sonores Tobis — Paris. Biti će po humoru, slagerima i raskoši najveća senzacija kinoposjetiocima.

Tri poslovne dvorane sa magazinom na obali blizu perivoja iznajmlju se odmah.

SAMOSTAN sv. FRANE

OPĆINA ŠIBENIK

Broj 12737.

Šibenik, 26 oktobra 1931

OGLAS

Ukazom Nj. Vel. Kralja od 23 septembra 1931 raspisani su izbori za izbor poslanika za Narodnu Skupštinu dana 8 novembra 1931 god.

Glasačka mjesta u području ove Općine su slijedeća:

- I. Šibenik Grad muška osn. škola kod Sv. Frane
- II. Šibenik Varoš I od slova A do uključivo slova I, vježbaonica učiteljske škole.
- III. Šibenik Varoš II od slova J do uključivo slova Ž, muška osnovna škola Varoš (kuća braće Škarica.)
- IV. Šibenik: Gorica gradski muzej (kuća R. Gulam)
- V. Šibenik Dolac i Crnica osnovna škola Dolac.
- VI. Vrulje Bilice i Lozovac osnovna škola Vrulje Bilice.
- VII. Konjevrate - Goriš - Brnjica osnovna škola Konjevrate.
- VIII. Dubrava kuća nasljednika pk. Nike Gojanovića.
- IX. Danilo-Kraljice, Danilo-Biranj i Perković-Slivno kuća naslj. Bedrice u Danilo-Kraljice.
- X. Vrpolje, Boraja, Vrsno-Podine, Mravnica i Grebaštica bratska kuća „Megdan“ u Vrpolju
- XI. Mandalina, Donje-Polje, Zablaće i Jadrlovac osnovna škola u Mandalini.
- XII. Krapanj osnovna škola.
- XIII. Primošten I od slova A do uključivo slova H osnovna škola Primošten.
- XIV. Primošten II od slova I do uključivo slova Ž bratska kuća u Primoštenu.
- XV. Rogoznica osnovna škola.
- XVI. Zaton, Raslina i Srma osnovna škola u Zatonu.

Na osnovu § 50 Zakona o izboru Narodnih poslanika za Narodnu Skupštinu, glasanje traje neprekidno cio dan od 7 sati prije podne do 6 sati poslije podne.

Od Općinskog Upraviteljstva:

Naećelnik: Dr. Smolčić s. r. Prisjednik: Karadžole s. r.

Vaso Čok i Jovo Paklar
— Šibenik (Dalmacija) —

Staklo za prozore, šuplje staklo, poculan, kuhinjsko posuđe, aluminijsko, emajlirano, papirnata roba, mineralna voda, bonboni i t. d.

Vlastiti proizvod Crkvenih svjeća.

K. EVANGELISTA

naslj. N. ROSSI, Šibenik

Skladište gvozdarije na malo i veliko te građevnog materijala.

Unajmljuju se dvije magaze, jedan dućan, velika konoba za vino, velika prostorija sa šesnaest kamenica za ulje, jedna štala, prostorije za skladište drva i ugljena i dvije prostorije za kancelariju, te dvorište sa prostorijama naročito prikladnim za garažu.

VESELA LENOCH-ŠUPUK
cesta Ante Šupuka 85.

DANTE-OVA

BOŽANSTVENA KOMEDIJA „PAKAO“

sa 76 ilustracija slavnoga Dorè-a, 364 strane formata 35/27 cent. Preveo prof. Stj. Buzolić. - Luksusno uvezano u zlato. Komad D. 100. Preko 10 komada fko. poštarine.

Na otplatu po Din 20.— mjesečno

Sa naručbom treba poslati prvi obrok (20 D. unapred) Kod pošiljke zaračunava se pouzecom II. obrok i pošt. Naručuje se kod Tiskare E. Vitaliani i Sin, Šibenik.

UVELI SMO
stalno PEDIKIRANJE - HIGIJENU NOGU. Cijena 10 Din.

Rata

ŠIBENIK

GRAĐANI I PUŠNICE!

Svratite se kod

MARJANA, gdje ćete uz izvrsno okrijepljujuće Zagrebačko bijelo i crno Pivo, naći u svako doba svakovrsnih gurmanskih delikatesa: guščih pasteta, svinjskih jezika, prvoklasnih hrenovka i kobasica, domaćih najfinijih sardina, na poseban način spremljenog svinjskog i govedeg paprikaša, praške šunke, raznovrsnog sira, Gavrilovićeve i „Zeppelin“ salame, te mnogih drugih specijaliteta a naročito uvijek svježeg užičkog kajmača.

Dođite i okrijepite se!

ZAGREBAČKA PIVARA - Šibenik
Zagrebačka ulica.

Šibenska Okružna Banka D. D. Šibenik
Telefon br. 68. — Brzjavni: Krugobanka
Prima uloge na štednju na knjižice i po tekućem računu te ih ukamaćuje najpovoljnije.
Vrši sve bankovne poslove uz najbolje uvjete
Robni odio — Telefon br. 9.

Strojarska Mehanička Radiona i Ijevaoonica metala
S. Kordić - Šibenik

RADIONA

za popravke parobroda, parnih strojeva, automobila, motora, granika kompresora, turbina itd.

— — Konstruiraju se propeler od bronza. — —

MONTAŽA

svakovrsnih strojeva, mlinova, hidrauličnih presa, motora na brodove i čamce.

Stipe Zorić, vrtlar Šibenik
Poljana Kralja Petra

Prodaja svježeg cvijeća, te raznih biljka u loncima. Solidna izradba nadgrobnih vijenaca, kao vjenčanih buketa.

Također uređuje parkove. CIJENE UMJERENE

1000 listova konceptnog papira za kancelariju Din. 90.
1000 vel. listova bijelog papira za zamotavanje Din. 240.
Dobiva se kod: tiskare E. Vitaliani i Sin, Šibenik.

KLAVIR prodaje se jeftino.
Obratiti se upravi.

„SLAVIJA“

TVORNICA SAPUNA

Braća Ilijadica-Grbešić pok. Petra

ŠIBENIK

Proizvađa za domaćice najbolji i najkorisniji sapun za pranje rublja: žuti, zeleni i bijeli. Prodaje se svugdje.

Veliki automatičm kantar (vaga) do 10 kvintala, tvrdog drveta i željezo, potpuno ispravno, prodaju se. Obratiti se tiskari E. Vitaliani i Sin.

GRGO OLIVARI I DRUGOVI

građevno poduzeće
ŠIBENIK

Preuzimlje i izvršuje sve vrste građevinskih poslova najsolidnije i najkulatnije.
Obavlja sve spadajuće tehničke radove, projekte i t. d.

Nikola Stošić - Šibenik

Zagrebačka ulica.

PEKARNA i TRGOVINA
mješovitom i suhomesnatom robom,
na malo i na veliko.

Oglasujte u „Primorskoj Rijeci“!

Vaše tiskanice i oglasi odlučuju
Vaš uspjeh!

U
Odlikovanom
Grafičkom Zavodu
tiskari E. Vitaliani i Sin
Šibenik. — Telefon broj 47

možete naručiti i dobiti izrađeno uz jeftinu cijenu štampane: koverta, listovni papir, račune, fakture, note, dopisnice, posjetnice, blokove, pozive, rasporede, plakate, - letake, cjenike, uvine, brosure itd.

Izradba tačna i savjesna.